

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204901
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5817204901.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: E., nar. XX.X.XXXX, Z., nar. XX.X.XXXX, a Q., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matka Mgr. V. M., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, právne zastúpená advokátom JUDr. Ferdinandom Klinovským, so sídlom V. C., I. G. XXXX; a otec Q. B., nar. X.X.XXXX, bytom L. XX, právne zastúpený advokátom JUDr. Jánom Vajdom, so sídlom G., I. G. XXX, o návrhu otca na úpravu styku a zníženie výživného, v štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/50/2017-341 zo dňa 17.6.2019, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne úpravy jeho styku s maloletými deťmi. Konštatoval, že „vo veci bol pribratý“ znalec z odboru psychológie, ktorého úlohou je (okrem iného) posúdenie otázky vplyvu možných stretnutí detí s otcom na ich psychiku a ďalší vývoj, ako aj posúdenie formy styku otca s deťmi (či by mal prebiehať samostatne alebo za prítomnosti ďalšej osoby) a frekvencie stretnutí. Zároveň z doteraz vykonaných dôkazov je zrejmé, že maloletí sa odmietajú s otcom stretávať. Nadväzne okresný súd uzavrel, že vzhľadom na to, že požadovaný znalecký posudok nie je vypracovaný, nemožno návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle (svojho) návrhu. Poukazoval na dlhodobejšiu nečinnosť okresného súdu, ktorá vyhovuje matke, lebo tá mu neustále bráni v stretávaní s deťmi a snaží ho od detí „odstrihnúť“. Bol presvedčený, že je v najlepšom záujme maloletých, aby sa na ich výchove podieľali obaja rodičia. V konaní nebolo preukázané, že by on (otec) nebol schopný sa o deti v čase spoločných stretnutí postarať; naopak, spoločné stretnutia v minulosti boli pre deti prínosom po stránke emočnej aj intelektuálnej.

3. Odvolateľ namietal, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, na základe akých konkrétnych doposiaľ vykonaných dôkazov mal okresný súd za preukázané, že sa s ním deti odmietajú stretnúť. Zdôraznil, že nemá súdom uložený zákaz stretávať sa s deťmi; tento mu fakticky uložila matka. Do pozornosti dával nedôslednosti v postupe okresného súdu, ktorý už trikrát vopred neprekonzultoval so znalcami ich objektívnu možnosť vypracovať posudok. Samotné znalecké dokazovanie považoval za zbytočné, lebo všetci synovia sú už vo veku, kedy dokážu vyjadriť svoj názor; čo im okresný súd doteraz neumožnil. Navyše, vzhľadom na súčasný stav veci nie je predpoklad skorého meritórneho rozhodnutia, pričom - podľa otca - matka mu bude naďalej brániť v stretnutiach so synmi, čo môže mať vplyv aj na odporúčania znalkyne.

4. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 36 CMP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podstatou zamietajúceho stanoviska okresného súdu bolo konštatovanie, že vo veci samej je nariadené znaleckého dokazovanie, v rámci ktorého sa - okrem iného - posúdi aj forma a frekvencia styku otca s maloletými synmi tak, aby ich stretnutia nemali negatívne dopady na deti. Za faktickej situácie, keď nie sú realizované žiadne stretnutia otca s maloletými, by takýto postup bol akceptovateľný len vtedy, ak by okresný súd (čo zahŕňa i bezprostrednú činnosť znalca) konal nielenže bez zbytočných prieťahov, ale doslova urýchlene až urgentne. V konkrétnostiach v súdnej veci je však pravdou takmer úplný opak.

6. Otec o nariadenie neodkladného opatrenia požiadal zo dňa 17.5.2019, v ktorom poukazoval na to, že od 29.4.2017 sa s deťmi nestretáva, pričom v zmysle schválenej rodičovskej dohody je/má byť oprávnený so synmi sa stretávať vždy po dohode s matkou; ktorá však uvedené nerešpektuje. Z rozhodnutia Okresného súdu Námestovo č. k. 1P/85/2015-212 zo dňa 5.12.2019 otcom tvrdené dojednanie ohľadne úpravy jeho styku s maloletými deťmi výslovne nevyplýva. Z písomnej dohody rodičov z 1.12.2016, ktorá bezprostredne predchádzala označený rozsudok, je však zrejmé, že rodičia sa dohodli na stretávaní otca s deťmi presne v rozsahu/v zmysle tvrdenom otcom. Zároveň je nepochybné, že otcovi nebol uložený (a to ani neodkladným opatrením) zákaz styku so synmi E., Z. a Q.. To znamená, že predmetné rodičovské právo otcovi v plnej miere prináleží.

7. Okresný súd v súdnej (meritórnej) veci, ktoré konanie je vedené už od 27.11.2017, odročil pojednávanie dňa 29.5.2018 na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Hoci od daného dňa vykonal viacero súvisiacich procesných úkonov, znalecký posudok do dňa rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia (17.6.2019) nebol vypracovaný a neboli začaté ani úvodné znalecké činnosti v užšom slova zmysle; znalci v danom čase (MUDr. Kollárovej) bolo doručené ešte len uznesenie o ustanovení za znalca.

8. Nedôslednosti vo včasnosti a plynulosti postupu okresného súdu jednoznačne konštatoval i Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 235/2019 z 17.9.2019, v ktorom ústavný súd popri vyslovení porušenia základného práva otca podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súčasne uložil okresnému súdu povinnosť konať bez zbytočných prieťahov.

9. Ak počas takmer 19 mesiacov (od podania návrhu vo veci samej - 27.11.2017, do rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia - 17.6.2019) nedochádza k stretávaniu otca s maloletými deťmi, pričom jeho rodičovské práva nie sú žiadnym rozhodnutím obmedzené, je neadekvátne zo strany okresného súdu sa odvolávať len na nariadenie znaleckého dokazovania. Navyše, ak v čase vydania napadnutého uznesenia sa spisový materiál u súdneho znalca ešte ani nenachádzal, hoci o zvolení tohto procesného postupu - o znaleckom dokazovaní - bolo rozhodnuté už 29.5.2018.

10. Na základe konštatovaných východísk a úvah krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pre meritórne rozhodnutie v otázke úpravy styku otca s maloletými synmi je síce významné riadne ustálenie širších relevantných súvislostí, ale uvedené nemôže vytvoriť faktický stav absolútneho obmedzenia kontaktu otca s deťmi. Doterajší prístup okresného súdu tak len prehýbil stav izolácie detí od otca. Krajský súd zdôrazňuje, že v súdnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti o maloletých, v ktorých konaniach sa nielen predpokladá, ale priamo zo zákona vyplýva nevyhnutnosť iniciatívneho prístupu „poručenského“ súdu.

11. Za súčasného stavu veci sa javí viac ako žiaduce upraviť aspoň v minimálnom rozsahu (aj za súčinnosti s kolíznym opatrovníkom, resp. jeho odbornými pracoviskami) kontakty otca so synmi. Úlohou okresného súdu bude z úradnej povinnosti došetriť okolnosti nevyhnutné pre takúto dočasnú úpravu stretávania (vzhľadom na obsah spisu nie je vylúčená ani rozdielnosť úpravy vo vzťahu k jednotlivým maloletým) a podľa bezprostredných skutkových zistení/osvedčení rozhodnúť o návrhu otca o nariadení neodkladného opatrenia. Vzhľadom na rozhodnutie ústavného súdu je takmer nadbytočné pripomínať, že okresný súd v danej otázke musí konať bezodkladne.

12. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e** je prípustné.